

Ekspонат miesiąca - Listopad 2023 r.

Obrazki prymicyjne ks. Zygmunta Lipińskiego z 15 XI 1925 r.

Jako ekspонат miesiąca listopada Grajewska Izba Historyczna prezentuje obrazki prymicyjne, będące pamiątkę pierwszej Mszy świętej, którą odprawił w Grajewie 15 listopada 1925 r. ksiądz Zygmunt Lipiński. Niniejsze eksponaty zostały przekazane do zbiorów Grajewskiej Izby Historycznej w 2011 r.

Pierwszy z nich wykonany na cienkim kartonie ma kształt prostokąta z lekko zaoblonymi narożnikami o wymiarach 157 x 56 mm. Na awersie na ciemnobieżowym tle nadrukowane zostały ikonografia utrzymana w kolorach brązowo-zielonych. W górnej części otwarta księga (Pismo Święte), zza której wystaje kielich mszalnych z promienistą hostią, całość otoczona półkolistym wieńcem - u dołu kwiatowym po bokach z kłosów zbóż. Zza lewego dolnego rogu księgi zwisają dwa końce stuyły w kolorze brązowym, z symbolami krzyża maltańskiego na końcach. W lewym dolnym rogu obrazka lichtarz z długą, białą, zapaloną świecą i dwoma zamykanymi metalowymi ampułkami mszalnymi na metalowej, półokrągłej tacy. Wzdłuż dolnej krawędzi dwa kwiatki oraz leżące poziomo łodygi z kłosami zbóż. W jaśniejszym polu w dolnej części obrazka, bardziej z jego prawej strony jasnioletowy tekst: *Prosiłem Pana / o jedną tylko rzecz, / to jest o mieszkanie / w domu Jego / przez wszystkie dni / życia mego / (Ps. 26).*

Drugi obrazek wykonany został na cienkim papierze i również ma kształt prostokąta o wymiarach 93 x 56 mm. Dolna krawędź jest postrzępiona i naderwana. Awers obrazka posiada beżowe tło i nadruki w kolorze czarnym. Ok. 3/4 awersu od góry zajmuje obraz przedstawiający Najświętszą Marię Pannę jako pasterza, w długiej szacie i chuście na głowie, z aureolą nad głową, kijem w lewej ręce i jagnięciem na prawym przedramieniu. Wokół niej stado owiec. W drugim planie krajobraz po prawej stronie płynąca w kształcie litery S rzeka, w centrum i po lewej trawiaste wzgórza z kilkoma drzewami. W pozostałej, dolnej części obrazka tekst w języku łacińskim: *Maria animas hominum / quasi oves ad pastorem / animarum benigne con- / ducit.* [Maria łaskawie prowadzi dusze ludzkie, jak owce do pasterza dusz.] Poniżej z prawej, mniejszą czcionką: *St. Ciemens M. Hofabuer.* W lewym dolnym narożniku sygnatura: 5378 C. A. S. M.

Rewers w obu przypadkach jest taki sam. Na jednolitym, beżowym tle teksty andrukowane w kolorze czarnym. Od góry: *Cóż oddam Panu za wszystko / co mi uczynił. (Ps. 115). / Będę opowiadał Imię Twoje / braci mojej (Św. Paweł). / Pamiątka / pierwszej Mszy Świętej, / którą odprawił / Ksiądz / ZYGMUNT LIPIŃSKI / w Kościele parafjalnym / w Grajewie / Dnia 15 listopada 1925 r.*

Ksiądz Zygmunt Lipiński urodził się w 1903 r. Do Diecezji Łomżyńskiej przybył jako student Uniwersytetu Warszawskiego i 18 października 1925 r. uzyskał święcenia diakonatu oraz nominację na prefekta szkoły powszechnej w Grajewie. Jego msza prymicyjna miała miejsce 15 listopada 1925 r. w kościele parafjalnym w Grajewie. Podczas pobytu w Grajewie angażował się w działaniach na rzecz dzieci z biednych rodzin, jak i kursy dla dorosłych prowadzone w ramach Macierzy Szkolnej. W połowie 1926 r. był jedną z głównych postaci konfliktu, który wybuchł między nim a częścią miejscowych nauczycieli, rodziców i inspektorem szkolnym. Wydaje się, że konflikt ten był też bezpośrednią przyczyną tego, iż swoją posługę kapłańską pełnił bardzo krótko, gdyż już w 1927 r. został przeniesiony do diecezji Częstochowskiej.

W ówczesnej prasie zachowała się krótka relacja z wydarzenia, którego dotyczą obrazki.

Dnia 15 listopada odbyła się w Grajewie uroczystość, która podniosła uczucia religijne wiernych, a była nią prymicja ks. prefekta Zygmunta Lipińskiego.

Do kościoła zebrały się liczne rzesze wiernych, przyszli ludzie i z sąsiednich parafji. O godz. II-iej wyszedł z sumą ks. prymicjant w otoczeniu duchowieństwa. Archidjakołował podczas Mszy św. miejscowy ksiądz proboszcz, podniósł

kazanie wygłosił ks. prefekt Jan Czajkowski. W kazaniu czcigodny kaznodzieja przedstawił wzniosłość powołania kapłańskiego - Kapłan to drugi Chrystus.

Po sumie ks. prymicjant udzielił błogosławieństwa licznej rzeszy wiernych, po skończonych zaś uroczystościach kościelnych przyszli złożyć życzenia ks. prymicjantowi przedstawiciele miejskiego społeczeństwa.

(„Życie i Praca” Nr 97 z 3 grudnia 1925 r.)